

Predikan av Jenny Arnerlöf – Trettondagen 2022

En sak jag uppskattar med jultiden är psalmerna som fångar upp och förmedlar så mycket mer än själva födelseberättelserna. Ofta berör de hur Jesu födelse har påverkat vårt existentiella tillstånd. Ett exempel på detta är den fjärde versen av Nu tändas tusen juleljus: "I varje hjärta armt och mörkt sänd du en stråle blid, en stråle av Guds kärleks ljus i signad juletid." Det är ett djupt påstående vars tanke liknar Paulus ord från Andra Korinthierbrevet – Gud har lyst upp mitt hjärta, för att kunskapen om Guds härlighet som strålar från Kristi ansikte skall sprida sitt ljus. Julen, tillsammans med Påsken, förändrade allt. Jag lägger till påsken för att redan i berättelsen vi hörde i dagens evangelietext anar vi korsets skugga i den mäktiga Herodes rädsla för Jesus.

Många av julens psalmer är översatta från andra språk men det som går att sjunga på ett språk är inte alltid möjligt att få till på ett annat.

Ett bra exempel på detta kommer från O Betlehem, du lilla stad (en psalm som inspirerats av dagens evangelietext). I slutet på dess första vers på svenska sjunger vi: En stjärna tänds, och mörkret har över den ej makt, och alla släktens hopp och tro stämt möte denna natt.

I den ursprungliga versionen, som Philip Brooks skrev 1868 efter en resa till det heliga landet, sjunger vi något annat. Likt den svenska versionen sjunger vi om ljuset som lyser bland Betlehems mörka gator, men istället för hopp och tro sjunger vi att världshistoriens förhoppningar och rädslor gick i uppfyllelse när Jesus föddes i Betlehem. (yet in thy dark streets shineth the everlasting light. The hopes and fears of all the years are met in thee tonight). Var fick Brooks idén att världens och historiens förhoppningar och rädslor gick i uppfyllelse i Jesus? Vad menas med detta, och mitt påstående att korsets skugga ligger över berättelsen?

Brooks kom på det genom att läsa evangelierna, där vi huvudsakligen möter två tydliga reaktioner på Jesus. Det fanns de som drevs av hopp, och sökte upp Jesus. Oftast var det fattiga människor för vilket äkta hopp är en hård valuta. De visa männen var ju ovanliga med sin förmögenhet. Det fanns också de som drevs av rädsla och oro när de hörde om eller mötte Jesus. Hopp och rädsla – de var huvud reaktionerna på Jesus.

De visa männen drevs av hopp. Här i början på Matteusevangeliet är de representativa för de många människorna som har känt sig dragna till Kristus av hopp. Deras reaktion på att äntligen hitta fram till Jesus var att fyllas av stor glädje. Till skillnad från de visa männen fylldes Kung Herodes med känslor av oro. Han blev rädd, fastän han förmodligen var den mäktigaste mannen i Judéen på den tiden. På ytan är det lätt att förstå – allt som uppfattades som ett hot till hans makt tog han på allvar. Men vad är det som uppenbaras på djupet av Herodes oro och de visa männens hopp?

Kan det vara så det vi hoppas på och det vi är rädda för visar oss vad vi uppskattar och älskar? Herodes rädsla för ett nyfött barn tydliggör att han älskade makt. Som en klok teolog har påpekat av rädsla vill vi inte gå miste om det vi älskar. Herodes ville inte gå miste om sin makt. Han var förblindat av den så att han inte längre förstod att det finns bättre och viktigare saker att hoppas på. Rädslan att inte ha nog, vara nog eller göra nog är en destruktiv kraft som kan äta oss upp inombords om inte vi hanterar den på rätt sätt. När vi styrs av sådana rädslor gör vi också livet surt för fler än oss själva. Det står att när Herodes blev orolig blev hela Jerusalem oroligt med honom. Rädsla är en normal reaktion som visar oss vad vi håller kärt. Vi kan inte leva utan det, men vi ska inte heller låta oss styras av det.

Rädsla övervinner vi med tro på, hopp på och kärlek till Kristus. Det finns mycket som kan sägas om tro, hopp och kärlek - dessa klassiska kristna dygder. Idag räcker det att lägga märke till hur de drar vårt fokus bort från oss själva till Gud som är större än all vår brist. Kristen tro, hopp och kärlek är alternativa sätt att värna om allt som vi håller för kärt. Gud vill att vi anförtror våra rädslor åt honom i hoppet och tron att Gud delar våra känslor minst lika mycket.

De visa männen drevs av hopp som fick dem att övervinna eventuella rädslor och ge sig ut på en lång och farlig färd för att upptäcka Kristus. Om de styrdes av rädsla var det rädslan att missa ett gudomligt budskap. Det som gör deras hopp till ett kristet hopp är hur de förkroppsligade hoppet. Jul är ju en högtid som handlar om Guds människoblivande, Ordet som blev förkroppsligat. De visa männen hade kunnat se stjärnan, uttrycka ett allmänt hopp och tro att något viktigt hade skett, och stannat bekvämt kvar hemma. Men de gjorde inte det. De gestaltade sitt hopp och det måste vi också göra om vårt hopp ska leda hela vägen fram till glädje.

I början på ett nytt år kan det vara bra för oss att fråga oss själva vad vi är rädda för och vad vi hoppas på. Vad avslöjar dessa känslor för oss om vad vi håller kärt och vilka enkla steg kan vi ta för att förkroppsliga vårt hopp? Det är genom att förkroppsliga vårt hopp och vår tro som vi ger syn till människor som, liksom Herodes och enligt Paulus ord, förblindats av denna världs sätt att tänka.

Jesus är inte längre en bebis i en krubba – han är den som ger våra ögon ljus och renar våra hjärtan. Han är vårt hopp och genom att samlas här och hylla honom i vår gudstjänst och med våra olika gåvor förmedlar vi ett levande och förkroppsligat hopp till en trött värld. Amen.